

**DARBO SANTYKIŲ KOMISIJOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TRIŠALĖS TARYBOS**

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023-08-24 Nr. K2-8

Vilnius

Posėdis įvyko 2023-08-24.

Posėdžio pirmininkas Rimantas Stanevičius.

Posėdžio sekretorė Svetlana Kalinauskienė.

Dalyvavo:

Vyriausybės atstovai: Jelena Polijančuk – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės vyresnioji patarėja, Linas Lapinskas - Žemės ūkio ministerijos Teisės ir personalo skyriaus vyresnysis patarėjas, Rūta Juršaitė - Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus vyresnioji patarėja, Šarūnas Orlovicius – Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kancleris.

Profesinių sąjungų atstovai: Evelina Šilinytė – Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos teisininkė, Raimondas Tamošauskas – Lietuvos maistininkų profesinės sąjungos pirmininkas, Artūras Černiauskas – Lietuvos geležinkelininkų profesinių sąjungų susivienijimo pirmininkas, Algirdas Markevičius – Lietuvos profesinės sąjungos „Solidarumas“ pirmininkės pavaduotojas, Arvydas Dambrauskas – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos pirmininkas, Vesta Sharabayka – Respublikinės jungtinės profesinės sąjungos teisininkė.

Darbdavių organizacijų atstovai: Rimantas Stanevičius – advokatų kontoros „Ellex Valiūnas ir partneriai“ ekspertas, Aurelija Gabrielė Maldutyte – Lietuvos darbdavių konfederacijos Prezidiumo narė, Monika Gabalytė – asociacijos „Investors‘ Forum“ Politikos ir korporatyvinių reikalų vadovė, Agnė Ribašauskienė – Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus teisininkė, Gediminas Rainys – Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijos patarėjas ekonomikos klausimais, Aušra Žliobaitė - Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų Kooperacijos ir teisės skyriaus vedėja.

Kiti asmenys: Vytautas Šilinskas – socialinės apsaugos ir darbo viceministras, Viktorija Minkevičiūtė – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos vyriausioji patarėja, Milda Kojelienė - Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo rinkos grupės vyresnioji patarėja, Tautvydas Zesas – Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėjas, Akvilė Razumienė – Lietuvos verslo konfederacijos patarėja-teisininkė, Gediminas Noreika - Valstybinės darbo inspekcijos Neteisėtos veiklos priežiūros skyriaus patarėjas, Rokas Keršys – programos „Kurk Lietuvai“ projektų vadovas.

Darbotvarkė:

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Legalaus darbo projektų: i) papildomi klausimai-atsakymai; ii) šalių pasiūlymų formulavimas.

Posėdžio darbotvarkės tvirtinimas.

Viktorija Minkevičiūtė kalbėjo, kad pirmiausia norėtų išgirsti komisijos narių klausimus, o po to – darbdavių ir profesinių sąjungų pasiūlymus. Norėtų palaikymo dėl projekto,

Vytautas Šilinskas kalbėjo, kad dėl besitęsiančių diskusijų Darbo santykių komisijoje buvo nukeltas Trišalės tarybos posėdis. Kalbėjo, kad reikia darbdavių ir profesinių sąjungų pozicijos. Idealus atvejis, kad pritarėtų abi šalys. Jeigu yra klausimų, atsakysime šiandien.

Rimantas Stanevičius paklausė, kas norėtų pasisakyti dėl darbotvarkės.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, jog Lietuvos profesinių sąjungų konfederacijos (toliau – LPSK) atstovai praėjusio posėdžio metu sakė, kad rinksis Valdyba ir kad po jos profesinės sąjungos pateiks savo nuomonę svarstomu klausimu, todėl šiandien norėtų tai išgirsti. Priminė, kad ir profesinių sąjungų, ir darbdavių atstovai jau anksčiau sakė, kad nepritaria siūlomiems pakeitimams, kad aktyvios darbo rinkos politikos priemonės (toliau –ADRP) būtų finansuojamos iš Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantinio fondo. Pritaria, kad nelegalus darbas yra blogis, tačiau turi būti atskirta, jei yra žmogiška klaida. Dėl skolininkų – buvo mažiau ginčų, gal pavyks sutarti. Dėl kitų klausimų pasiūlė neskubėti.

Evelina Šilinytė informavo, kad Valdyba suformulavo dėl visų klausimų pozicijas. Pasiūlė remtis praėjusio posėdžio darbotvarkės klausimų eiliškumu.

Rimantas Stanevičius apibendrina diskusijas. Aurelija Maldutytė siūlo diskutuoti, o Evelina Šilinytė siūlo vadovautis praėjusio posėdžio darbotvarke. Pasiūlė pirmiausia kalbėti apie skolininkus, o dėl ADRP finansavimo padėti į šalį, nes apie tai jau kalbėta.

SVARSTYTA. Dėl legalaus darbo projektų: i) papildomi klausimai-atsakymai; ii) šalių pasiūlymų formulavimas.

Aurelija Maldutytė kalbėjo dėl skolų atostogų. Siūlo, kad maksimaliai būtų trys mėnesiai ir kad be Užimtumo tarnybos prašymų. Paklausė, gal galima būtų pasirinkti išskaičiavimus taip, kaip yra dabar arba pratęsti terminą, kad nebūtų prievartos mažinti išskaičiavimus. Dėl išskaitų vaikams kol kas pasiūlymų neturi.

Akvilė Razumienė kalbėjo, kad siūlo tris mėnesius skolų atostogų ir kad ta galimybe galima būtų pasinaudoti vieną kartą. Taip pat pasiūlė aiškiai įtvirtinti sąlygas, kurioms esant galima pretenduoti į šią lengvatą. Siūlė nuosaikiau keisti CPK 663 straipsnyje numatytą terminą, per kurį negalima išieškoti iš skolininkui priklausančio paskutinio būsto, t. y. 18 mėn. terminą pailginti 6 mėnesiais (ne iki 50 mėn.). Pasiūlė mažinti sumą, nuo kada išskaičiuojama iš paskutinio būsto. Kalbėjo, kad reikėtų orientuotis išimtinai į įsiskolinusius asmenis, kurie ilgą laiką nedalyvavo darbo rinkoje, o ne į visus, kurie dirba ir dabar moka. Likusiems numatyti galimybę mažinti antstolio patvarkymu tiek iki MMA, tiek virš MMA. Pasiūlė numatyti bent 6 mėnesių terminą, per kurį antstoliai, tiek verslas (darbdaviai) galėtų pasiruošti įgyvendinti pakeitimus, svarstyti įstatymo tiesioginio taikymo galimybę (išimti CPK pakeitimo įst. 5 str. 3 d.) (sutaupyti kreditoriai, darbdaviai administravimą). Kalbėjo, kad reiktų nustatyti, kad nauji pajamų išskaitų dydžiai būtų taikomi ne visais atvejais, o tik gavus paties darbuotojo prašymą.

Evelina Šilinytė informavo apie LPSK Valdybos sprendimą, kad išnagrinėjus Vyriausybės pasiūlymus jiems pritariama. Skolų atostogos – pritariama projektui. 10 procentų iki MMA – pritariama. Dėl išskaitymų iš turto pritariama. Paprašė, kad Akvilė Razumienė pateiktų savo pasiūlymus raštu, kadangi kai kurie jų yra svarstyti.

Rimantas Stanevičius pasitiksino, ar LPSK Valdyba svarstys Akvilės Razumienės pateiktus pasiūlymus.

Evelina Šilinytė atsakė, kad svarstys.

Algirdas Markevičius kalbėjo, kad profesinė sąjunga „Solidarumas“ pritaria viskam, išskyrus tam, kad ADRP būtų finansuojamos iš Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantinio fondo, kadangi šias lėšas reikia naudoti tikslingai. Socialiniai partneriai turi būti suinteresuoti, kad lėšos būtų naudojamos perkvalifikavimui. Trišalė taryba turi dalyvauti lėšų naudojimo monitoringe.

Artūras Černiauskas kalbėjo, kad pritaria, kad darbuotojui būtų taikoma minimali suma, o, parašius prašymą, gali būti ir kitaip.

Rimantas Stanevičius pasitiksino, ar galima pasakyti, kad klausimą dėl Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantinio fondo galima padėti į šalį.

Evelina Šilinytė kalbėjo, kad LPSK nepritaria dėl Ilgalaikio darbo išmokų ir Garantinio fondo lėšų naudojimo siūlymo projekte. Darbdaviai ir profesinės sąjungos turi sutarti patys, kur naudoti šias lėšas. Yra dvi šalys, kurios moka į šį fondą, jos turi kalbėtis. Dabartinis siūlymas kelia abejonių. Dabar siūlome išimti šį klausimą.

Rimantas Stanevičius pakomentavo, kad išgirstos dvi nuomonės.

Vytautas Šilinskas pasiūlė iki Trišalės tarybos posėdžio dar pasvarstyti dėl fondų lėšų naudojimo. Tikslas – plėsti Trišalės tarybos galimybes praplėsti, kaip naudoti fondus tretiesiems asmenims.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, kad tai darbuotojų ir darbdavių fondai, todėl jie turi nuspręsti, kaip naudoti šias lėšas. Gal ne tik perkvalifikavimui galima būtų naudoti. Pasiūlė numatyti kitame teisės akte, kaip naudoti šias lėšas ir ten įrašyti, kad pritarus Trišalei tarybai, bet ne tik užimtumo tikslais.

Evelina Šilinytė iš dalies pritarė Aurelijai Maldutytei. Socialiniai partneriai priima sprendimą, o ne rekomenduoja. Darbdaviai ir profesinės sąjungos turi nuspręsti, kaip lėšas naudoti.

Rimantas Stanevičius apibendrina diskusijas. Aiški pozicija, kad socialiniai partneriai ne rekomenduoja, o sprendžia. Dėl naudojimo – neapsiriboti mokymais. Poziciją suformulavome.

Pasiūlė pereiti prie kitos darbotvarkės klausimo dalies svarstymo. Vienas pasiūlymas – eiti pagal praėjusio posėdžio darbotvarkę, kitas – diskutuoti ir apsispręsti.

Aurelija Maldutytė pasiūlė toliau diskutuoti apie nelegalų darbą.

Evalina Šilinytė priminė – fondai, stipendijos, nelegalus darbas, viešinimas, užsieniečių įdarbinimas.

Aurelija Maldutytė pritarė Evelinai Šilinytei, kad galima eiti papunkčiui. Paminėjo, jog buvo kalbėta, kad reikalinga Teisingumo ministerijos nuomonė. Kalbėjo dėl klaidų pildant pranešimų formose įdarbinant užsieniečius – kad bus kviečiama Užimtumo tarnyba tam, kad paaiškintų, kokios yra pildymo klaidos. Paminėjo, kad nereikėtų užsibrėžti tikslo šiandien viską padaryti. Nėra visos informacijos. Kalbėjo dėl 1 val. pranešimo apie darbo pradžią pateikimo. Kalbėjo, jog norėtųsi, kad pažeidimai būtų sudėti viename įstatyme.

Akvilė Razumienė kalbėjo dėl baudos dydžio skaičiavimo. Dabar tai siejama su MMA, o numatyta sieti su metinėmis pajamomis. Pritartų baudų didinimui siejant su MMA ir siūlo atsisakyti siejimo su metine apyvarta.

Artūras Černiauskas kalbėjo, kad nelegalus darbas yra tyčinis veiksmas, nesvarbu, ar tai tarptautinė kompanija, ar ne. Niekas neverčia priimti dirbti nelegaliai. Darbas per atostogas – kaip atskirti, gal reikia žiūrėti sankcijas dėl nelegalaus ir nedeklaruoto darbo.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, jog norėtųsi, kad pažeidimai būtų sudėti viename įstatyme. Pritarė Artūro Černiausko pasisakymui, kad nedeklaruotą darbą reikėtų prilyginti nelegaliam darbui, nes bandoma paslėpti nelegalų darbą. Kalbėjo jog tam, kad užkardyti nelegalų darbą, gal reikėtų ir darbuotojui numatyti baudą už nelegalų darbą.

Rimantas Stanevičius pasiūlė likusį posėdžio laiką skirti diskusijoms, kas yra nelegalus ir nedeklaruotas darbas ir dėl šių klausimų priimti sprendimą.

Arvydas Dambrauskas kalbėjo, kad mintis ir darbuotojui numatyti baudą už nelegalų darbą yra įdomi. Kodėl gi ne. Paminėjo, kad nelegaliai dirbantys 100 proc. nėra profesinių sąjungų nariai.

Aurelija Maldutytė pasiūlė prie anksčiau paminėtų klausimų pridėti ir užsieniečių klausimą.

Rimantas Stanevičius ir Evelina Šilinytė pritarė Aurelijos Maldutytės pasiūlymui.

Viktorija Minkevičiūtė kalbėjo, kad projektą norima pateikt rudens sesijoje. Informavo, kad yra svarstoma ir dėl 1 val., ir dėl baudų juridinio asmens atstovui, ir dėl kitų pasiūlymų. Atkreipė dėmesį, kad dėl siūlomų pakeitimų norima išgirsti socialinių partnerių nuomonę.

Vytautas Šilinskas priminė, kad su projektu dirbama jau dveji su puse metų. Jis buvo planuotas teikti pavasario sesijoje. Viskas yra išnagrinėta įvairiais pjūviais. Paklausė, ar bus prirtarta Trišalėje taryboje. Reikia nuomonės dėl projektų.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, kad galima būtų eiti pirmyn dėl skolininkų, atsižvelgus į šalių nuomonę. Dėl nedeklaruoto darbo – per mažai laiko. Problema nebus išspęsta baudos didinimu.

Reikia esminio pokyčio. Nepritaria, kad baudos būtų didinamos nuo metinės apyvartos. Reikia dėl šito diskutuoti. Reikia pajungti Teisingumo ministeriją. Siūlo atskirti klausimus.

Rimantas Stanevičius pakomentavo, jog siūloma, kad klausimai dėl skolininkų ir dėl nelegalaus darbo eitų atskirai.

Evelina Šilinytė kalbėjo, kad LPSK pritaria baudų didinimui, pritaria pasiūlymams dėl nedeklaruoto ir nelegalaus darbo. Pakomentavo, kad reikėtų diskutuoti dėl Artūro Černiausko pasiūlymų. Dėl skaidriai dirbančiojo ID –LPSK siūlo atsisakyti baudų fiziniams asmenims. Užsieniečių įdarbinimas – pačiai idėjai pritariama, bet reikia diferencijuoti baudas pagal jų sunkumą.

Rimantas Stanevičius pakomentavo, kad galima klausimus suskirstyti į tris dalis: nelegalaus darbo struktūra (ką laikome ir ko nelaikome nelegaliu darbu); baudos ir atsakomybė; fiziniai ir ne fiziniai asmenys.

Algirdas Markevičius nusistebėjo, jog darbdaviai sako, kad nesusisteminta, juk tereikia kompiuteryje suvesti „nelegalus darbas“. Paminėjo, jog norėtųsi, kad darbdaviai ateitų su pasiūlymais, kaip kovoti su nelegaliu darbu. Priminė, kad buvo pradėta naudotis priedais už kilnojama darba, todėl jie buvo panaikinti. Kalbėjo, kad būna atveju, kad žmogus jau ateistas iš darbo, o jis to nežino ir dar dirba. Naudojamosi net karo pabėgėliais. Pakvietė darbdavius susitikti, pvz., rytoj ir tartis, padaryti pavyzdį Vyriausybei.

Aurelijos Maldutytės nuomone, Darbo santykių komisijos posėdžiuose galima ir reikia diskutuoti atvirai, kad į Trišalę tarybą būtų galima grįžti su kiek įmanoma bendrai susiderintomis pozicijomis. Kalbėjo, kad yra įvairių tiek darbuotojų, tiek darbdavių. Yra ieškoma, kaip maksimaliai išvengti piktnaudžiavimo. Priminė, kad anksčiau yra pasidalinusi informacija, kaip kaimyninėse šalyse pranešama apie įdarbinimą prieš darbo pradžią ar net pradėjus dirbti vietinei Sodrai. Išsakė nuomonę, kad, esant šiuolaikinėms technologijoms, ir Lietuvoje turėtų būti įmanoma sutvarkyti sistemas taip, kad būtų galima Sodrai pranešti prieš vieną valandą iki darbo pradžios. Pritarė, kad baudas didinti reikia, bet akcentavo, kad baudų didinimas nelegalaus darbo neužkardys, problemą reikia išspręsti iš esmės, pagalvojant apie reikalingus teisės aktų pakeitimus.

Akvilė Razumienė kalbėjo, kad tiek Evelina Šilinytė, tiek Aurelija Maldutytė išsakė labai gerų minčių. Sakė kol kas negalinti išsakyti pozicijos, ar tikrai reikėtų atskirti CPK ir Užimtumo įstatymo pakeitimus, bet susitvarkyti su sąvokų apibrėžimais būtina. Pabrėžė, kad nelegaliai dirbantis darbuotojas nebūtinai yra tyčinis darbdavio veiksmas. Pritarė dėl kompleksinio klausimo peržiūrėjimo. Pasiūlymui dėl baudų skaičiavimo nuo metinių pajamų taip pat nepritartų.

Evelina Šilinytė priminė, kad, kai 2014-2015 metais vyko diskusijos dėl Darbo kodekso projekto, Valstybinė darbo inspekcija nepitarė nuostatai dėl pranešimo Sodrai prieš vieną valandą, pateikdama pavyzdžius, kad inspektoriai yra neįleidžiami į įmonės teritoriją tol, kol nesutvarkomas nelegaliai dirbančių statusas. Išsakė nuomonę, kad reikėtų stiprinti Valstybinę darbo inspekciją ir didinti inspektorių skaičių.

Šarūnas Orlovicius kalbėjo apie ankstesniame Darbo santykių komisijos posėdyje išsakytą pirminę Valstybinės darbo inspekcijos atstovo poziciją, kad didelių bėdų nematytų dėl panešimo Sodrai prieš 1 valandą iki darbo pradžios. Sakė, kad techniniai sprendimai gal ir galėtų padėti, tačiau pabrėžė, kad yra įžvelgiamos tam tikros rizikos ir grėsmės. Gali pasitaikyti atveju, kai bus ginčijamasi dėl minučių, t. y. kuriuo metu prasidėjo patikrinimas. Baigdamas sakė nemanantis, kad šiame etape galima kalbėti apie pranešimo apie įdarbinimą pateikimą Sodrai prieš vieną valandą.

Aurelija Maldutytė kalbėjo, kad ją nustebino šis VDI atstovo pasisakymas. Mano, kad 2015 metais gal ir nebuvo tokių technologinių sprendimų, tačiau dabar tai neturėtų būti problema. Jei kaimyninės šalys gali, ir Lietuva turi galėti padaryti.

Algirdas Markevičius kalbėjo, kad Lietuvos darbo rinkoje pasitaiko daug incidentų. Kai bus pokyčiai į teigiamą pusę, bus galima rimtai apie tai kalbėti, tačiau šiandien nepritariama šiam pasiūlymui. Kalbėjo, kad reikia įvertinti galimas grėsmes darbo rinkoje, o ne tik matyti teigiamą perspektyvą.

Rimantas Stanevičius pabrėžė, kad tinkamai sutvarkius sąvokų apibrėžimus, galima lengviau kalbėti apie sankcijų dydį.

Viktorija Minkevičiūtė kalbėjo, kad jos ir kai kurių kitų kolegų nuomone, nereikėtų bausti įmonės, jei ji pati pašalina pažeidimą ir praneša apie įdarbintuosius Sodrai, nepriklausomai nuo to, ar jie buvo įdarbinti prieš valandą ar prieš savaitę, tačiau nepritarė šios nuostatos įrašymui, nes tai galimai atkreiptų dėmesį, kad galima piktnaudžiauti. Kalbėjo, kad per DSK posėdžius pateikti pasiūlymai yra nagrinėjami ir svarstomi. Akcentavo, kad norima gauti konkrečių pasiūlymų, ką reikėtų projektuose pakeisti, kad jiems socialiniai partneriai pritarėtų.

Šarūnas Orlavičius pritarė Viktorijos Minkevičiūtės nuomonei, kad nereikėtų minėtos nuostatos įrašyti.

Gediminas Noreika, Valstybinės darbo inspekcijos atstovas, nurodė, kad yra rekomendacijos inspektoriams, kuriomis vadovaujantis, tokiais atvejais už nelegalų darbą nėra baudžiama. Kiekvieną konkretų atvejį inspektorius turi teisę kompetentingai vertinti.

Aurelija Maldutytė atkreipė dėmesį, kad, jei yra nelegalus darbas, yra skirtingi baudų dydžiai juridiniams ir fiziniams darbdaviams. Baudžiamas darbdavys kaip juridinis asmuo, pagal ANK baudžiamas ir atsakingas asmuo. Mano, kad tai yra neteisinga. Siūlė, kad baudos už nelegalų darbą būtų didelės, pavyzdžiui, 5 tūkst. už darbuotoją ir 10 tūkst. už pakartotinį pažeidimą ir kad visiems - juridiniams ir fiziniams asmenims jos būtų vienodos. Taip pat norėtų, kad atsakingas būtų ir nelegaliai dirbantis darbuotojas, skiriant baudą ir jam. Akcentavo, kad aiškumas yra didžiausia prevencija. Gyventojai, kaip paslaugų pirkėjai, neturėtų būti atsakingi. Siūlo sulygtinti nelegalų ir nedeklaruotą darbą – visuose trijuose punktuose turėtų būti parašyta nelegalus darbas. Paminėjo, kad Užimtumo įstatyme dėl viešųjų pirkimų įrašyta, jog vienerius metus negali dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, jeigu buvo nelegalaus darbo atvejai trečiųjų šalių piliečių, ir paklausė, ar mūsų žmonių tai neliečia.

Jelena Polijančuk paaiškino, kad tai įrašyta 56 str. 5 d.

Arvydas Dambrauskas kalbėjo apie painiojamas darbdavio ir vadovo sąvokas.

Viktorija Minkevičiūtė pabrėžė nuoseklumo svarbą. Kalbėjo, kad šiame etape nėra svarstoma galimybė neskirti papildomos baudos vadovui pagal ANK dėl nelegalaus darbo, tačiau kalbėjo, kad, esant iniciatyvoms, tai galėtų būti svarstyta. Atsakė dėl baudos pačiam nelegaliai dirbančiam darbuotojui – darbuotojas pats negali pateikti pranešimo Sodrai apie tai, kad jis įsidarbino. Tikslas yra paskata žmogui, kad jis grįžtų į darbo rinką, bet jo nebausti. Dalį pasiūlymų dėl UTPĮ būtų galima svarstyti. Dar kartą pabrėžė, kad projekto rengėjams labai svarbu turėti darbdavių ir darbuotojų pusės pasiūlymus, kuriuos būtų galima svarstyti ir į kai kuriuos atsižvelgti.

Jelena Polijančuk papildė sakydama, kad griežtesnių baudų darbdaviams fiziniams asmenims galimybė buvo svarstoma, tačiau buvo gauta neigiamą Teisingumo ministerijos išvada, kad darbdaviams fiziniams ir juridiniams asmenims negali būti taikomos vienodos baudos. Atkreipė dėmesį, kad UĮ projekte yra keičiamas 24 str. 4 dalies 9 punktą, kuriame numatoma paskata dėl asmenų grįžimo į legalią darbo rinką. Atsakė dėl 56 str. 5 dalies - yra siūlomi tam tikri papildomi ribojimai / kitos priemonės. Nurodė, kad kol kas nėra gauta Finansų ministerijos nuomonė dėl šių ribojimų, kurie yra jos kompetencijos ribose. Taip pat informavo apie gautą atsakymą dėl to, kas yra baudžiami Latvijoje už darbo įstatymų, mokesčius pažeidimus, atkreipdama dėmesį, kad šioje valstybėje gali būti baudžiami ir paslaugų gavėjai, yra galimybė bausti ir juridinių asmenų valdybų nariai.

Raimondo Tamošausko nuomone, nelegaliai dirbantys asmenys neturėtų būti baudžiami, nes labai dažnai jie neturi kito pasirinkimo. Pritarė, kad reikėtų toliau eiti šiuo metu pasirinktu skatinimo keliu. Taip pat pritaria pasiūlymui, kad reikia griežtai bausti ir įmonių vadovus arba atsakingus asmenis, jei yra nustatytas nelegalus darbas.

Aurelija Maldutytė pasidalino praktiniais pavyzdžiais apie darbuotojų įdarbinimo įmonėse procedūras. Taip pat paprašė nuorodos į lyginamąjį projekto variantą.

Rimantas Stanevičius apibendrina, kad projekto rengėjai išgirdo kiekvienos šalies pastabas, nors aiškių, konkrečių pozicijų ir nėra pateikta. Pasiūlė pereiti prie nedeklaruoto darbo dalies aptarimo. Pateikė pasiūlymą, kad radusios pažeidimų užpildant formas, tikrinančios institucijos galėtų darbdaviams nurodyti terminą iki kada šie turėtų ištaisyti klaidas ir jei jas ištaiso – galėtų būti nebaudžiami.

Aurelija Maldutytė pritarė Rimantui Stanevičiui dėl formų pildymo pažeidimų. Taip pat nurodė, kad reikalingi pakeitimai UTPĮ ir kituose projektuose. Siūlė nedeklaruotą darbą prilyginti nelegaliam darbui, jei nedeklaruoto darbo dalis viršija deklaruoto darbo dalį, jis tampa nedeklaruotu darbu. Apibendrinama nurodė siūlant, kad vietoje trijų pažeidimų (nelegalus darbas, nedeklaruotas darbas ir užsieniečių įdarbinimo tvarkos pažeidimai) punktų liktų tik vienas – nelegalus darbas ir tuomet galėtų pritari siūlymams.

Jelena Polijančuk atsakė, kokiais atvejais VDI skiria baudas. Šiuo metu bauda gali būti skiriama tik tuomet, kai LDU pranešimas nėra nepateikiamas.

Algirdas Markevičius siūlė žiūrėti į visumą, o ne į pavienius atvejus. Kalbėjo, kad LPS „Solidarumas“ vardu siūlo įstatymų projektus teikti Trišalei tarybai ir leisti jiems judėti toliau, tuo pačiu socialiniai partneriai gali toliau teikti konkrečius pasiūlymus, toliau diskutuoti Darbo santykių komisijoje, o dėl pasiūlymo „pagal Trišalės tarybos rekomendaciją, sudaryti galimybę ADRP finansuoti iš GF ir IDIF lėšų“ – artimiausiu metu atskirai diskutuoti. Pakvietė darbdavių atstovus keisti darbo santykių kultūrą į gerąją pusę.

Rimantas Stanevičius apibendrina, kad vasaros laikotarpiu šis įstatymų projektų paketas yra per didelis, laiko per mažai tam, kad šalys galėtų išdiskutuoti ir pateikti konkrečius pasiūlymus. Kalbėjo, kad vienur buvo pateikti labiau išbaigti pasiūlymai, kitur – išsakyta tai, kas vieniems ar kitiems socialiniams partneriams „skauda“.

Aurelija Maldutytė nurodė, kad iš jos pusės nebus iniciatyvos dėl ANK pasiūlymų teikimo. Būtų siektina, kad tokius pakeitimus inicijuotų Socialinės apsaugos ir darbo ministerija. Pasakojo savo asmeninį pavyzdį apie ANK nusižengimą ir gautą baudą. Kalbėjo, kad kol kas projektuose nėra teisingumo jausmo.

Rimantas Stanevičius padėkojo dalyvavusiems posėdyje ir informavo, kad toliau klausimas teikiamas svarstyti Trišalei tarybai.

Posėdžio pirmininkas

Rimantas Stanevičius

Posėdžio sekretorė

Svetlana Kalinauskienė